

BROJ 6 * NOVEMBAR, 2014.

SCHOOLFRANJE

UŽIVANJE U ŠKOLI I DRUŽENJU!

NEKI NOVI KLINCI

PARKUR TEMA BROJA

STRANA 8

umjetnost kretanja

STRANA 10

Zdravi ljudski odnosi - zdrav svet

ČITAJTE JOŠ...

KAKO UŠTEDITI
NOVAC?

STRANA 4

KOMUNIKACIJA IZMEĐU
PROFESORA I UČENIKA

STRANA 11

TINEJDŽERI,
RECITE NE CIGARETAMA

STRANA 14

Sadržaj

GLAVNI UREDNIK
ELZANA CRNOVRŠANIN

**ZAMENIK GLAVNOG
UREDNIKA**
SELDA SELMANOVIĆ

UREDNICI

ALEN TAHIROVIĆ
ADNA HASANOVIĆ
ALEN ŠALJIĆ
AMINA BEGOVIĆ
AMINA DACIĆ
ANISA GICIĆ
ARISA SULJIĆ
ELMA MAŠOVIĆ
ELZA KURTOVIĆ
EMINA KUČEVIĆ
ENVERA KURTOVIĆ
ERMINA ČATOVIĆ
IRMA GARIBOVIĆ
HANKIJA KOLAŠINAC
NERMIN UGLJANIN
RAHELA TASUMOVIĆ
SEAD BAŽDAR
SEJDEFA DELJEVIĆ
SEHADA BAŽDAREVIĆ
SIBELA ŠEHOVIĆ
SLAĐANA DUMIĆ
SUADA PAPIĆ
ŠAĆIRA ČATOVIĆ
VAHID RAHIĆ

**TEHNIČKO-
POLJOPRIVREDNA ŠKOLA
SJENICA**

**SAVE KOVAČEVIĆA 15
36310 SJENICA
WWW.TPSSJENICA.COM**

**PRIJATELJI NAŠIH NOVINA
USTANOVA KULTURE
SJENICA**

FOTO SANDŽAK

Novembar 2014.

- 04 KAKO UŠTEDITI NOVAC
- 05 RASTANAK
- 06 JEDNA PRIČA IZ ZABORAVLJENE ŠEHERZADINE
SEHARE
- 08 PARKUR
- 10 ZDRAVI LJUDSKI ODNOSI - ZDRAV SVET
- 11 KOMUNIKACIJA IZMEĐU PROFESORA I UČENIKA
- 12 MUDRE MISLI
- 12 ZAŠTO SE KAŽE...
- 13 DA LI STE ZNALI?
- 14 TINEJDŽERI RECITE NE CIGARETAMA
- 16 PORCHE 356

Reč glavnog urednika

Elzana Crnovršanin,
master filolog srpske književnosti i jezika

Poštovani čitaoci,

Kao što smo najavili prošle godine i ove godine ponovo smo sa vama. Urednici i svi saradnici ponosni su što je 6. po redu broj časopisa Schooliranje ugledao svetlo dana.

Nadamo se da ćete i u ovom broju pronaći pregršt zanimljivih tema i članaka. Kada su neke rubrike u pitanju, trudili smo se da održimo tradiciju i da se one pojave i u novom broju časopisa. To su rubrike Književni kutak, Da li ste znali, Mudre misli, Za volanom... S obzirom na to da nam se ovo godine pridružilo mnogo mladih učenika prvog razreda, u ovom broju oni nam prenose svoja iskustva o tome kako promena sredine tj. prelazak iz osnovne u srednju školu može uticati na učenike, ko bi trebalo da budu uzori mladima u srednjoj školi, kako gradeći zdrave ljudske odnose izgrađujemo zdrav svet itd.

Časopis, naravno i dalje predstavlja pravu riznicu korisnih sveta i informacija o tome kako tunejdžeri na najlakši način mogu uštedeti novac, kako reći cigaretama ne... Učenici takođe pišu i o svojim nedoumicama u rubrici Zašto se kaže ali i o tome kako na pravi način iskoristiti svoje slobodno vreme i svoju energiju usmeriti na nešto što je dobro i pozitivno- na sport.

Ono što je novo u ovom broju jeste saradnja sa Osnovnom školom „12. decembar“. Najbolje radove učenika te škole na temu Jedna priča iz zaboravljene Šeherezadine sehare u ovom broju, uz ogromno zadovoljstvo i čast što su i oni deo nas, objavljujemo.

Pozivamo još jednom sve učenike i verne čitaoce da se uključe u rad našeg lista, kako bismo ga učinili još boljim na opšte zadovoljstvo. Hvala od srca svima koji su na bilo koji način sudelovali u izdavanju novog broja Schooliranja.

Srdačan pozdrav!

Savjeti za srednjoškolce....

KAKO UŠTEDITI NOVAC

Kao srednjoškolci, uvelike smo ušli u doba u kojem počinjemo da se susrećemo sa pravim, ozbiljnijim problemima. Jedan od čestih problema kod tinejdžera je kako doći do novca koji nam je iz godine u godinu sve potrebniji. Još veći problem nam predstavlja to kako taj novac uštediti?

Sve češće nam novac treba zato što ulazimo u doba u kojem počinju prve ljubavne veze, pa počinjemo trošiti na poklone, izaske, žurke, rođendane, odjeću, obuću itd. Često nas roditelji ne razumiju, pa mnogo puta ulazimo u rasprave sa njima koje se kasnije pretvaraju u svađe. Zbog toga smo nezadovoljni i neraspoloženi, ne samo mi već i ljudi koji nas okružuju i kojima značimo. Da ne bi dolazilo do toga vrijeme je da počnemo da se osamostaljujemo! Vrijeme je da počnemo da zarađujemo sami, a evo i par savjeta na koji način to možemo učiniti:

1. Ne pušite cigarete !

Kao tinejdžeri želimo biti nestašni, želimo se dokazati u društvu, želimo pokazati svoju „smjelost“, pa na taj način često naškodimo sebi, tako što iz nekog razloga novac počnemo trošiti za stvari koje su štetne, za stvari koje nam škode- na prvom mjestu na cigarete.

Izračunajte! Prosečna paklica cigareta košta oko 180 dinara. Kao mlađi pušač, vama treba najmanje 1 paklica za oko 2 dana. Sedam dana u nedjelji, to je oko 540 din. Da li vrijedi toliki novac trošiti i uz to trovati sebe i narušavati svoje zdravlje? Zapitajte se?

2. Kreirajte svoj prvi „mali biznis“

Iskoristite blagodati interneta! Pokušajte prodati svoje stvari koje vam više nisu potrebne. Na primjer: igračke iz djetinjstva, stvari koje ste prerasli, stare radove iz tehničkog, igrice i slično.

PIŠE: DAVER HADŽIFEJZOVIĆ, 11

3. Nikako ne „gladujte“ u školi!

Svi znamo da u našoj zemlji uslovi bas i nisu najpovoljniji za školske menze kao u nekim drugim zemljama. Zato se mi snalazimo na različite načine. Nosimo užinu ili trošimo novac koji nam roditelji daju svakog radnog dana za doručak ili ručak. Taj novac je namjenjen prije svega za kupovinu hrane, za našu snagu, našu koncentraciju, naše zdravlje. Zato, ne „vadite hranu iz svojih usta“ jer to nije način za zaradu!

4. Podučavajte mlađe od sebe!

Ako ste talentovani za umjetnosti, prirodne ili društvene nauke, iskoristite to! Podučavajte osobe mlađe od vas, odnosno dajte im „privatne časove“ i na taj način možete zaraditi oko 250 dinara po času. Zar to nije slatka cijena za samo jedan sat vremena?

5. Iskoristite svoju maštu!

Kad vam je dosadno, skinite neki program za kreiranje aplikacija, CD-covera, naljepnica itd. Maštajte, crtajte, slikajte, pravite i svemu tome postavite cijenu. Ko zna, možda se nekome dopadne?

Definitivno, posjedovanje određene ušteđevine pruža nam određenu slobodu ali i sigurnost. Postoji jos mnogo načina na koje do te sigurnosti možemo doći. Ovo su samo neki od njih. Pokušajte ih primijeniti, pa iako na početku bude bilo nestabilno i pomalo stresno, ne odustajte i nikako ne gubite strpljenje!

PIŠE: SIBELA ŠEHOVIĆ, III2

Književni kutak

RASTANAK

Jedina moja... Evo prođe još jedna godina i bele pahulje ponovo veju iznad naših kuća. Odavno je sve pusto i dok polja prekriva beli pokrivač sećam se koliko smo se nas dve radovala prvom snegu. Sćućurene u toplim krevetima slušale bismo vetar kako se vešto probija kroz seoske baste i avlije i čekale bismo jutro. S prvom najavom dana radosno bismo ustale i kroz prozorska okna zapanjeno gledale zavijena seoska polja. Da, sneg je za nas uvek značio mnoštvo zimskih avantura a ujedno bi najavljavao i Novu godinu. Sećam se, nas dve bismo mesec dana unapred pravile planove i crtale u našim sveskama prvog Deda Mraza, a tih poslednjih mesec dana bile bismo naročito uzbuđene i često bismo razmišljale šta će nam se u novoj godini desiti.

Sada, dok sama posmatram ovu zimu osećam da me ona više ne uzbuđuje... Nema onog slatkog iščekivanja, niti onih radosnih crvenih lica koja te zovu da pođeš s njima. Odjednom je sve nestalo i ostalo je samo sećanje na godine kad sam bila srećna i kada sam imala tebe.

Sada znam da nikada nije trebalo da odem, znam i kajem se ali isto tako želim da znaš da sam negde tamo daleko svake noći mislila o noćima i danima provedenim s tobom, o našoj malenoj kućici, cvetnim livadama po kojima bismo trčale u proleću i malenim svicima koje smo pokušavale uhvatiti u vedrim letnjim noćima. Još uvek se sećam i čeznem...

Mila moja, i ti si otišla iz našeg mesta i gde god da si želim da znaš da je tamo već odavno sve pusto. Veselo selo u kome smo ti i ja rasle pretvorilo se u hrpu oronulih kuća zastaralih u travu i žbunje... I dalje fijuče vetar ali ne onako žustro i jako...Sada se nekako „vuče“ kroz napuštene kuće i podseća na njihovu prazninu. Nema više nikoga da se raduje prvom snegu, nema krivudavih dečijih staza niti njihove graje i smeha, nema dima koji se visoko koluta iznad krovova kuća... Ničega nema....

Došla sam poslednji put... Samo na tebe mislim i želim da znaš da ću te uvek voleti i zauvek čekati da se i ti vratiš... Vreme je odnelo sve, sve osim hrasta pod kojim bismo nas dve sedele. Jedino još on, prijateljice moja, prkosi vremenu. Prkosi jer čeka da mu se vratimo...

Jedna priča iz zaboravljene Šeherzadine sehare

UREĐUJE: DINO LOTINAC, master filolog srpske književnosti i jezika

Ako bismo, kroz samo jednu rečenicu, morali iskazati osnovne ciljeve svih naših izdanja i uopšte, ako bismo morali iskazati cilj našeg časopisa, na prvom mestu naglasili bismo da je ovaj časopis pre svega časopis posvećen deci/ tinejdžerima kao autorima tj. posvećen je afirmaciji i razvoju talenata kod dece. Dobro znamo da je svako dete stvaralačko biće i da jedino ako ga kao takvog posmatramo i prihvatimo možemo mu omogućiti da razvija svoje sposobnosti i talente. Stvaralaštvo, ako se ne razvija u dečijem uzrastu ili će se ugušiti ili će se nepovratno izgubiti.

S tim u vezi, u cilju unapređenja vaspitno- obrazovnog rada našeg časopisa, ali i u cilju podsticanja dečijeg stvaralaštva, razvijanja stvaralačkog istraživanja, kao i razvijanja kreativnosti i umetničke slobode kod dece, uredništvo Schooliranja započelo je saradnju sa Osnovnom školom „12. decembar”.

U svakom od naših narednih brojeva, neki od najuspelijih radova osnovaca iz pomenute škole, na obostrano zadovoljstvo, biće objavljeni. Samim tim ispunićemo naše glavne ciljeve ali ćemo i uticati na to da naš časopis, osim što u velikoj meri čitaju srednjoškolci, počnu čitati i osnovci, budući da on obuhvata sadržaje i teme koje su i za njih od velikog značaja i koristi.

U ovom broju čenici šestoga razreda, osnovne škole „12.decembar“ u Sjenici, inspirisani pričama iz arapskog zbornika narodne književnosti Hiljadu i jedna noć, stavljaju se u ulogu Šeherzade kao pripovjedača, i donose nam nove, vrlo zanimljive priče, obojene istočnjačkim fantastičnim elementima.

1

Nekada davno, u kraljevstvu zvanom Merilend, živjeli su kralj i kraljica sa svojom ćerkom, princezom Meri. Oni su pravedno vladali svojim narodom, i svi su bili sretni. Jednoga dana princeza je poželjela da prošeta obližnjom šumom. Otac i majka su je upozorili da se u kraljevstvu priča kako šuma svakih hiljadu godina postaje čarobna, i da se tada čudne stvari događaju. Princeza nije marila za upozorenja. Veselo je otrčala do šume i divila se predivnom drveću i životinjama. Nije ni slutila da će se baš toga dana desiti čarolija. Odjednom, drveće je progovorilo: „Princezo, čuvaj se!” U tom trenutku, fjuknuo je snažan vjetar, ptice su poletjele i zavladao je tama. Princeza se od straha onesvijestila. Kada se vjetar smirio, ona se osvijestila i pogledala je oko sebe. Umjesto ruku, imala je krila. Htjela je da zaplače, ali nije mogla. Poletjela je prema svom dvorcu. Sletjela je na prozor palate. Kako je bilo kasno, kralj je poslao sluge da je pronađu, ali uzalud... Od nje nije bilo ni traga, ni glasa. Jedna služavka je rekla kralju: „Vaše visočanstvo, jedna vrana već duže vrijeme stoji na prozoru. Dođite da pogledate.”

Kralj je rekao da ga to ne zanima, jer brine za svoju ćerku. Jedan kraljev savjetnik se dosjetio ko je ta vrana. Obavijestio je kralja i rekao mu da jedino vitez pravednoga srca može osloboditi princezu. Kralj je odmah pozvao viteza Artura. On je došao, jer je imao krilatoga konja i čudotvorni mač. Njegov čarobnjak Merlin je znao za čarobnu šumu i rekao mu je da mora da nahrani sve ptice, jer samo one mogu skinuti čaroliju sa princeze. Ne gubeći vrijeme, vitez Artur je uzeo mnogo različitih žitarica, stavio na svoga krilatoga konja, i uzleteo je iznad šume. Po cijeloj šumi posuo je zrnavlja pšenice, zoba i ječma. Ptice su doletjele i počele da jedu. Nakon toga, princeza se vratila u svoj prvobitni oblik. Kralj i kraljica su bili presretni i napravili su veliki bal.

Kralj je na proslavi upozorio da ubuduće svi moraju hraniti ptice, kako se čarolija ne bi ponovila.

Pripremila: Fiona Nagavci

2

Priča se, a Allah najbolje zna sve šta se desilo, i šta će se desiti. Moj otac, sultan Selim, imao je tri sina Ecia, Altajana, Mustafu, i mene Šeherzadu, jedinu kći u dinastiji. Jedne noći opremao je tri sina – tri junaka za boj sa dušmanima kletim. Najbolja tri đoga im je dao, tri sablje ljute im okovao. Kad sabah ujutru zauči, ustadoše tri junaka silna. Za njih se veliki ispraćaj spremi, ali sva trojica junačkome smrću poginuše. Jednoga brata puškom mi ubiše, drugoga oštrom sabljom posjekoše, a trećega brata, Mustafu mladog, u samicu tamnu odvedoše, i tamo ga na glad navedoše. To su bila tri junaka, neponovljiva. Danima ih žalahu otac i mati, ostadoh im na amanet ja, jedina. Na svu muku njihovu, i ja moradoh poći. Babo se dugo protivio, a majka je suze lila. Ipak, moradoh otići, u izbavljenje svojih milih haremskih sestara. - Pričam ti, čestiti care, priču koju ćeš tek da doživiš. Uzdahnu Šeherzada i usni dubokim snom.

Pripremila: Elvira Karišik

3

Noć je polako počela da pada. Nebo je počelo da se kiti sjajnim zvjezdicama, a ja sam osjećala strah, jer je došao red i na mene, da idem kod opasnog gospodara harema. Čuvari su došli i odvjeli me pred njegove odaje. Ostala sam sama, sa mojim uzdhtalim srcem, koje je htjelo da iskoči. Tiho sam pokucala na vrata i ušla. Gospodar je sjedio na jednoj velikoj sofi i čekao me. Ustao je i uzeo me za ruku. Tada se dogodilo čudo koje će me kasnije spasiti. U daljini se čulo zavijanje psa. Gospodar je odmah prišao prozoru i otvorio ga. Vidio je da se jedan od njegovih omiljenih pasa zaglavio među šipkama gvozdene ograde. Povukao me je za ruku i izašli smo napolje. Pas je bio povrijeđen i bolno je jaukao. Brzo sam pocijepala skut svoje haljine i podvezala mu nogu. Gospodar me je zadovoljno posmatrao, klimajući glavom. Meni je bilo zadovoljstvo da pomognem povrijeđenom psu, jer sam i ja, kao i on, mnogo voljela pse. Uzela sam ga u naručje i zamolila gospodara da ga odvedem u svoje odaje. Dozvolio mi je, a ja sam sva sretna potrčala i otišla od njega. Grčila sam maloga psa, jer je on bio moj spasilac. Od te noći, gospodar me više nije zvao. Oslobodio me je ropstva, a za uzvrat mi je povjerio da njegujem povrijeđenog psa. Meni je to bilo najveće zadovoljstvo.

Pripremila: Amina Baždarević

4

Jednom davno, prije mnogo godina, živio je jedan princ po imenu Mustafa. Imao je jednu ćerku koja se zvala Fatma. Jednoga dana Mustafa ode u čaršiju da pogleda kako trgovci trguju. Prolazio je pored mnogih trgovaca, ali je jedan bio poseban. Prodavao je voće i povrće. Princ htjede da kupi kilogram svježeg grožđa. Trgovac mu reče previsoku cijenu. Kada princ uze grožđe i pođe kući, naredi svojim slugama da mu u palatu dovedu tog trgovca. Poslije nekoliko sati doveli su trgovca u prinčevu odaju. Kada princ ugleda toga čovjeka, reče mu da priđe bliže. Princ ga upita ko je, šta radi i da li ima porodicu. Trgovac mu reče da je siromašni seljak koji prodaje voće i povrće sa svoje zemlje, i da ima jednog sina Selima. Princ ga tada upita zašto prodaje tako skupo voće i povrće, a on mu odgovori da od toga živi. Princ naredi slugama da ga dobro isprebijaju i zatvore u tamnicu. Pošto je bilo kasno, princ ujutru ode kod njega i upita ga da li će, ako ga pusti, opet prodavati tako skupo hranu. On je rekao da hoće. Poslije nekoliko dana, kada je princ dovoljno razmislio i sjetio se onoga što mu je siromašni seljak rekao, kako on živi od prodaje voća i povrća, otišao je kod njega i rekao mu sljedeće: „Pustit ću te, ali će tvoj sin morati da se vjenča sa mojom ćerkom.“

Pripremila: Lejla Šaljić

Cilj ovog mog teksta nije da sve radoznalce, ljubitelje adrenalina i sporta pozovem da treniraju, da svi zajedno treniramo, već prije svega želim da im ukažem na neke mjere opreza, kao i na opasnosti koje nespretno i neprofesionalno bavljenje ovim sportom može izazvati...

PIŠE: ARMIN ŠABAREDŽOVIĆ, 12

Moj hobi:

PARKUR

umjetnost kretanja

Sport... Nešto što čini da se osjećam bolje, zdravije, sposobnije. Nešto što za mene ne predstavlja samo igru ili fizičku aktivnost već i smisao života.

Kao dječak, stalno sam vježbao i trenirao po raznim klubovima. Trenirao sam košarku, fudbal, stoni tenis, pa čak i karate. Ali samo jedan sport je uspio da me zadivi i ispuni. To je parkur.

Sve više omladine u našem gradu izražava želju da se bavi parkurom. Međutim, ono što je primjetno je to da mnogo ljudi kod nas zapravo i ne zna šta je to parkur? Još tragičnije je zapažanje da oni koji misle da znaju šta je parkur i pokušavaju se baviti njime često nisu svjesni kakav je to sport, kakve opasnosti sa sobom nosi i šta sve od onoga koji tim sportom želi da se bavi iziskuje, pa se bez adekvatnih priprema, opreme i nadzora profesionalaca pokušavaju baviti njime.

Upravo iz tog razloga, osjetio sam potrebu da vam kroz ovaj tekst pojasnim šta je zapravo parkur, kako i zašto sam ja počeo da treniram i kako se na najbezbedniji i najsigurniji način možete baviti ovim sportom.

Parkur svoje začetke bilježi još 80-ih godina. Osnivačem tog sporta smatra se Dejvid Bel. Termin parkur potiče od riječi parkours- pravac, ići ravno i riječi combat- borac, pa bi u prijevodu parkur značio „borba sa preprekama“. Osoba koja se bavi parkurom naziva se trejser. Cilj trejsera je da što brže dođe od tačke A do tačke B. Kada sam ja u pitanju, kao i moja ljubav i vezanost za ovaj sport, mogu reći da je ona došla veoma slučajno. Sve je počelo jednog dana, kada sam sasvim slučajno u nekoj emisiji čuo priču o nekom novom, ekstremnom sportu, koji je dosta sličan gimnastici, ali je puno ekstremniji.

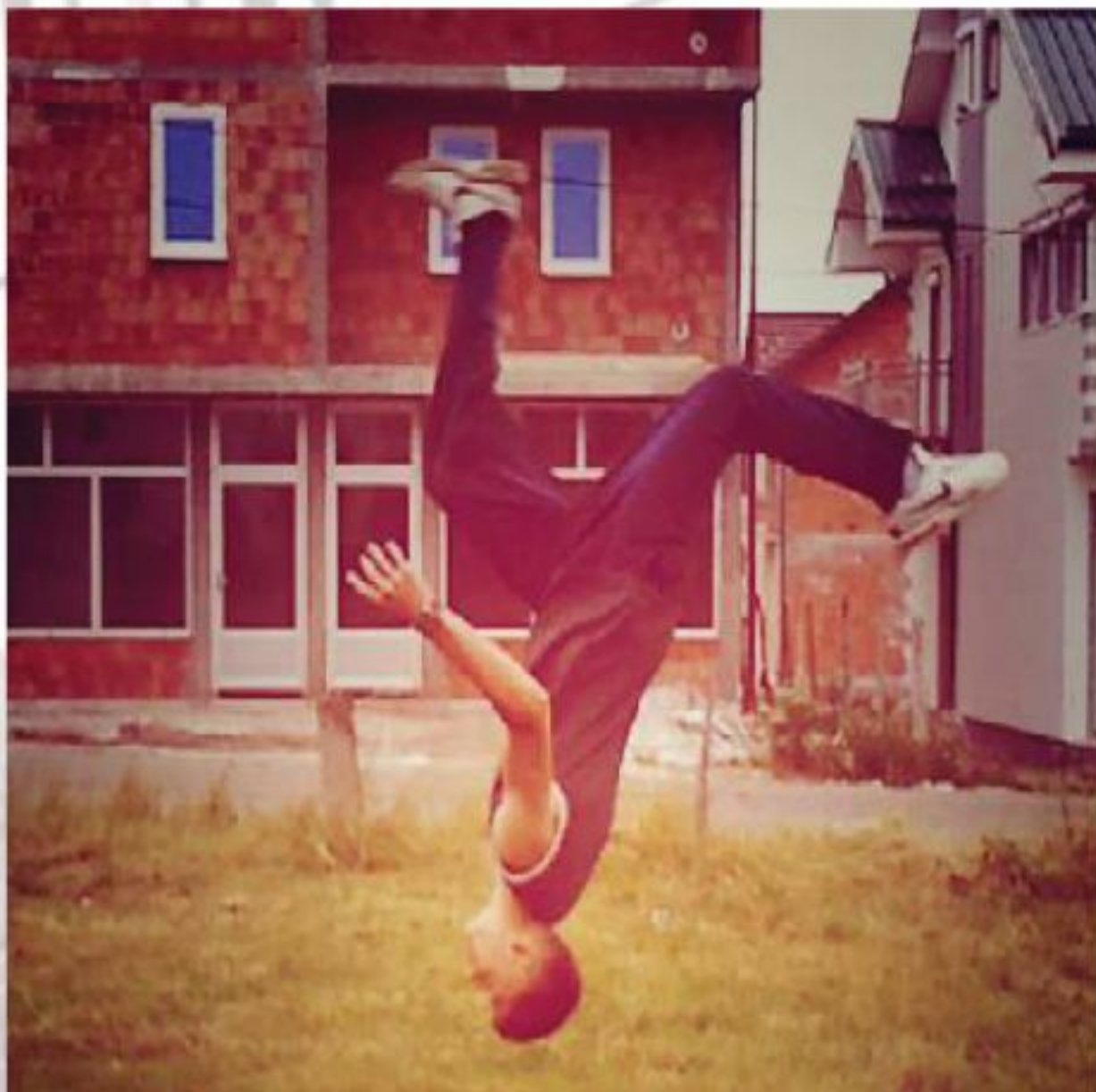
Cijela priča mi se veoma svidjela i odlučio sam da istog trena pokušam da budem kao oni koje sam na televiziji posmatrao. Sama pomisao da bih nekad mogao biti kao oni dala mi je inspiraciju. Najpre sam se o pomenutom sportu dobro informisao i upoznao se sa pravilima kojih se svaki trejser mora pridržavati da bi bez poteškoća osetio ljepotu koju mu parkur pruža. Onda sam počeo da vježbam. Svakog dana izlazio sam vani i trenirao. Počeo sam od jednostavnih stvari, od prelaženja prepreka, ograda, zidića i slično.

Pošto sport još uvijek kod nas nije bio dovoljno popularan i razvijen, tražio sam na internetu razne snimke i tutorijale. Trudio sam se da ne žurim, ništa ne preskačem, da postepeno napredujem, koristim opremu i slušam tuđe instrukcije i savjete. Svaki trener na snimku, imao je svoj stil i to je ono što je davalo ljepotu ovom sportu. Počeo sam da radim na svom stilu gdje sam koristio svoju maštu. Što je više vremena prolazilo, bio sam sve bolji i bolji.

Najbolji dio, ujedno i najteži, bile su salte, koje su na početku za mene izgledale neizvodljive. Međutim, radeći saltu po saltu, oslobađao sam se straha i uz određen napor postepeno napredovao. Iz napora, sve je polako prešlo u lakoću, više nisam osjećao nikakve poteškoće, već sve što sam radio, radio sam iz zadovoljstva i s ljubavlju. Ipak, bilo je potrebno da prođe neko vreme, da treninzima steknem rutinu, upoznam svoje sposobnosti i razgraničim šta mogu da uradim a šta ne, šta je bezbedno a šta nije, za koji novi pokret sam fizički dovoljno spreman, a za koji je potrebno još trenirati i raditi na sebi.

I pored toliko vježbe i elemenata, tu je još puno, puno pokreta koje moram da savladam, koji čekaju na mene, ali ja se nadam da mi oni neće predstaviti problem i da ću uspjeti napornim radom kao i do sada, da dostignem još veći nivo. Čak sam i snimao razne snimke, išao po drugim gradovima i vježbao sa drugovima koji se također bave parkurom, pa danas sa ponosom gledam te snimke i komentarisem ih sa drugarima.

Ovaj sport je zaista pokazatelj da čovjek može da izvede nevjerovatne pokrete koristeći samo svoje tijelo i da ti pokreti mogu imati neprikosnovenu ljepotu. Baš zato i nije začuđujuća činjenica da se sve više mladih u našem gradu počinje baviti parkurom. Upravo iz tog razloga, cilj ovog mog teksta nije da sve radoznalce, ljubitelje adrenalina i sporta pozovem da treniraju, da svi zajedno treniramo, već prije svega želim da im ukažem na neke mjere opreza, kao i na opasnosti koje nespretno i neprofesionalno bavljenje ovim sportom može izazvati. Ukoliko ste se zaista odlučili za bavljenje parkurom, ne bi trebalo odmah da krenete „punom parom“, jer ćete posledice odmah osjetiti.

Prvi korak koji morate napraviti prije nego što se parkurom počnete baviti jeste razgovor sa vašim roditeljima od kojih morate tražiti dozvolu i saglasnost.

Potom, morate sebi odrediti cilj, a taj cilj mora biti pravilan trening uz zaštitnu opremu- bez želje za dokazivanjem. Nakon toga, potrebno je potražiti stručni, profesionalni nadzor koji će vas usmjeravati kako da pravilno trenirate i izbjegnute najčešće uzroke sportskih povreda a to su: pretjerana fizička aktivnost, iscrpljenost, nedovoljna pripremljenost, a prije svega greške u tehnici i izvođenju pokreta.

Koliko god bili nestrpljivi da vidite rezultate, koliko god sporo napredovali, ne žurite i ne preskačete osnovne početne korake jer sljedeće što se dešava je – povreda, a ona kvari vaše planove vježbanja.

Pri bavljenju bilo kojim sportom, pa i ovim, morate da računate na tu opasnost od povreda do kojih može doći zbog naprezanja ili pogrešno izvedenog pokreta. I one najmanje povrede, ako se zanemare, mogu da ugroze elastičnost mišića i pokretljivost zglobova, a najčešće posledice su iščašenja, uganuća, istegnuća, ukočena ramena ili bolna leđa.

Zato, dobro se informišite, poslušajte moje savjete i kada u potpunosti budete shvatili ljepotu ovog sporta ali i njegova pravila, možete početi sa treningom. Upamtite, ono što je možda i najvažnije kod ovog sporta je fizička spremnost, ali ništa manje bitno nije ni dejstvo psihe, kao i ogromna opreznost i naravno- čuvanje od povreda.

Zdravi ljudski odnosi - zdrav svet

PIŠE: AMINA DACIĆ, III2

Zdravi ljudski odnosi temelj su i osnov za zdravo društvo, za zdrav svet. Međusobna tolerancija, ljubav, solidarnost, sve je to usko povezano sa zdravom zajednicom i njenim napretkom.

Živimo u vremenu kada svako gleda samo sebe, svoje potrebe i svoje interese, što uopšte nije dobro. Takođe, živimo u vremenu u kojem se mnogo greši, ali svako samo tuđe greške vidi, dok se trudi da svoje prikrije. Međutim, baš u ovom, ovakvom vremenu, moramo naučiti i znati da čovek ne bi bio čovek da ne greši, kao što ni čovek ne bi bio čovek da te greske ne pokuša da ispravi u cilju sprečavanja dubljeg i daljeg grešenja.

Svako od nas ceni i želi iskrenost. Tu iskrenost od drugih traži, priča o njoj, ali u stvari, malo je onih koji su zaista iskreni. Svi pričamo kako kod ljudi cenimo tu osobinu, kako to treba da bude vrlina koja će krasiti svakoga od nas, ali kada do te iskrenosti dođe, ili se naljutimo ili tu osobu koja nam je sve „sasula u lice“ smatramo lošom tj. osobom koja ne zavređuje našu pažnju.

Ponekad, iako to često zvuči neverovatno, susretnemo se sa ljudima koji bi sve dali da čuju da nekome nije dobro, da je nekome nešto krenulo po zlu. Uistinu ne razumem takve ljude i nikad ih neću razumeti. Nikada mi neće biti jasna ljudska potreba i uopšte mogućnost ljudi da se raduju tuđim nevoljama i mukama. Takođe, ljudi su često drski jedni prema drugima i ne vode računa o tome da mogu nekoga da povrede, samo jednom rečju nekoga da uvrede, da mu na duši stvore ožiljak koji nikada neće zarasti. Kažu da su reči poput

oštrog mača. Zaboje više nego bilo koji udarac. Iz tog razloga moramo paziti šta govorimo.

Ako sve to uzmemo u obzir, ako u obzir uzmemo vreme u kome živimo i ljude koje poznajemo, ukoliko smo pesimistični ne možemo biti sigurni da nas bilo ko voli, da nam bilo ko želi dobro osim onih naših najbližih.

Da bismo živeli u lepšem svetu moramo raditi na našim međusobnim odnosima. Svet u kojem živimo biće zdrav jedino ako odnosi među nama budu zdravi, jedino ako budemo povezani tankim ali neraskidivim nitima satkanim od ljubavi, plemenitosti, dobrote, razumevanja i praštanja. Svako od nas treba da učini za društvo u kojem živi onoliko koliko može, a ne samo da sedi skrštenih ruku i čeka da se nešto dogodi, da neko drugi nešto učini, nešto promeni. Moramo se potruditi da u zaborav ode sve ono što nam šteti i škodi i da konačno na površinu isplivaju prave vrednosti. Međutim, ne sme sve ostati samo na rečima, moramo delovati. Moramo uticati na druge. Bodriti dobre odluke i navike i truditi se da uklonimo one loše. Moramo menjati sve ono što smatramo da nije dobro, ali pre nego što počnemo menjati svet i ljude oko sebe, moramo preispitati sebe i potruditi se da uvek radimo na sebi i budemo dobar primer, uzor svima.

Ne kažu bez razloga: „Ako zaista želis da promeniš čitav svet, počni da menjas sebe, jer menjajući sebe menjaš i svet oko sebe“.

PIŠE: HANKIJA KOLAŠINAC, III1

PIŠE: EMRA MAŠOVIĆ, III2

KOMUNIKACIJA između PROFESORA I UČENIKA

Da bi nastava u školi bila zanimljiva, uspešna i da bi se održavala na adekvatan način, pre svega mora postojati dobra komunikacija između profesora i učenika. Sama ta komunikacija nekada i sada mnogo se razlikuje. Učenik je nekada imao mnogo manje prava nego danas, ili makar za ta svoja prava nije znao, ali je zato imao puno obaveza koje je morao ispuniti. Za najmanju grešku, sitnicu, učenike su profesori kažnjavali i primoravali ih na strahopoštovanje i poslušnost.

Toga danas nema. Učenik je dobio svoja prava, zaštitu, ali i obaveze. Da bi se sve to upotpunilo i što više naučilo, odnos profesora, učenika ali i roditelja mora biti na najvećem nivou.

Ako se profesor postavi prema učenicima na pravi način, ako odnos koji sa učenikom gradi bude prijateljski, sa puno razgovora, ako im taj razgovor i predavanje pruža mnogo informacija, novih znanja i saveta, nema tog učenika koji sve to neće prihvatiti i istom merom uzvratiti. Definitivno, bar na osnovu onoga što mi iz ovog našeg, učeničkog ugla možemo videti, za nedisciplinu i neučenje učenika nije rešenje loša ocena, kazna, odstranjivanje sa časa, napuštanje nastave itd. Tu efekta često nema, ili ukoliko ga ima onda je to kontraefekat.

Sa više tolerancije, poštovanja i razgovora sve se može rešiti. Svi mi imamo neki svoj problem, ali moramo shvatiti da su ti problemi samo naši i da ih mi sami moramo rešiti, a ne za njih kriviti druge. Svaki svoj privatni problem moramo ostaviti sa druge strane vrata učionice i

i postaviti se onako kako pravila nastave nalažu.

Greške koje prave učenici svima su kristalno jasne i svima su dobro poznate. Međutim, svi ti učenici dolaze u školu da nešto nauče, a između svega ostalog, dolaze da bi se naučili adekvatnom ponašanju i izgradili kao ličnosti. Greška nekih profesora jeste to što lako gube poverenje u svoje učenike, ne žele da ih saslušaju, pa ako pojedinac izigra njihovo poverenje, oni stvar generalizuju i svi ostali moraju ispraštati. To dobrim učenicima često zna da zasmeta, a ponekad i da naruši sam odnos između učenika i profesora. Međutim i pored sitnih propusta, svesni smo da su u ovom periodu, nakon naših roditelja profesori naši jedini, pravi prijatelji kojima ćemo kada izađemo iz ove škole mnogo dugovati.

Iz tog razloga, učenici pre svega moraju poštovati svoje profesore, kao i ustanovu u kojoj se nalaze i moraju opravdati svaku dobijenu šansu. Učenici moraju shvatiti da profesori nisu tu da bi oni nešto učili, oni su tu zbog nas, da bi nas nešto naučili i da bi od nas napravili ljude – prave, iskrene, obrazovane ljude. Oni bez nas i naše pomoći mogu ali mi bez njihove sigurno ne. Zato, razgovarajte sa vašim profesorima, tražite savet, tražite da što više naušite, postavite bezbroj pitanja, upijajte svaku reč, svaki odgovor, svako objašnjenje i jedino tako ćete postići pravi efekat i biti zadovoljni i ispunjeni. Ako svi na pravi način ispunimo svoje obaveze imaćemo dozvolu da trazimo svoja prava. Jedno bez drugog ne ide.

MUDRE MISLI

Ja sam ja i neću da potčinim svoj ukus jednodušnom sudu čovečanstva. Ako ne volim neku stvar, ne volim je, to je sve; ne vidim nikakav razlog da se pretvaram da volim nešto samo zato što većina voli ili se pretvara da voli.

~Jack London

Susreo sam na ulici vrlo siromašna, zaljubljena mladića. Šešir mu star, kaput otrcan, ogrtač progledao na laktovima, cipele mu vodu propuštale – ali duša mu beše posuta zvezdama.

~Viktor Igo

Kad začutim, okrenem se i odem, to ne znači da si ti pobedio. To znači da više nisi vredan mog vremena.

~Charles Bukowski

Ljudi su kao oči, vide sve osim sebe.

~Ivo Andrić

Ne pokazuj sve što imaš, niti govori sve što znaš.

~William Shakespeare

Svet je opasno mesto za život, ne zbog ljudi koji čine zlo, nego zbog ljudi koji sede i dopuštaju da se ono dogodi.

~Albert Einstein

Nemam ni rasne, ni klasne, ni verske predrasude. Bitno mi je samo da je čovek. Ne može biti gore od toga.

~Mark Twain

PRIPREMILA:
AMINA BEGOVIĆ, 13

PRIPREMILA: SLAĐANA DUMIĆ, 11

ZAŠTO SE KAŽE...

Mnogo puta čujemo od starijih, ili nekih drugih osoba, neke pojmove ili izreke koje su za nas misteriozne, zagonetne. Upravo iz tog razloga često se zapitamo zašto se to baš tako kaže? Zašto se ti upravo ti pojmovi ili konstrukcije upotrebljavaju?

Često, kroz razgovor, čujemo pojam medveđa usluga ili možda „Učinio mu je medveđu uslugu“. Nemoguće je da se niko od nas nije upitao: „A šta to znači?“

Kada neko u najboljoj nameri, svojom uslugom nanese nekome štetu, a ponekad i veliko zlo, kaže se obično da mu je učinio - medveđu uslugu.

Zašto se takva usluga vezuje baš za medveda, a ne za neku drugu životinju?

Sa naučne strane odgovor na to pitanje može se lako nazreti. Medved je krupna i trapava životinja od koje se može svasta očekivati. Međutim, postoji i onaj drugi deo porekla ovog pojma. Ovaj pojam je nastao po mitu o pametnom medvedu, koji je svome gazdi učinio uslugu. Jednog dana gazda je otišao u šetnju sa medvedom. Šetajuci naišli su na jednu livadu i tu odlučili da se malo odmire. U jednom trenutku dok je gazda spavao, na lice mu je sletela osa. Medved kao medved, videvši to, brže bolje je ustao i uzeo kamen da ubije osu, i iz sve snage zamahnuo, pa pogodivši osu pogodio je svoga gazdu u glavu. Otuda i sama ta izreka.

PIŠE: ŠAĆIRA ČATOVIĆ, III1

Da li ste znali?

Danas, gotovo da nema čoveka koji nije sujeveren ili makar nije čuo za sujeverje koje se vezuje za broj 13. Sujeverje vezano za broj 13. ili tačnije za petak 13. staro je vekovima, a strah od ovog datuma u jednom trenutku poprimio je tolike granice da je dobio i stručno ime – triskaidekafobija.

Procenjuje se da oko 60 miliona ljudi u svetu pati od fobije izazvane strahom od petka 13. Međutim da li ste znali za šta se vezuje i od kada datira ovo praznoverje?

Strah od broja 13 povezan je sa davnim vikinškim mitom o dvanaest bogova koji su priredili večeru u Valhali na koju je nepozvan upao 13. gost, zli Loki. Loki je nekako uspeo navesti slepog boga tame, Hodera, da pogodi Baldera, boga veselja i zadovoljstva, strelicom od bele imele. Balder je umro i cela zemlja je bila zavijena u crno. Bio je to loš, nesrećan dan. Od tog trenutka, broj 13 smatra se kobnim i zlosutnim brojem.

Takođe, prema verovanjima iz vremena starog Rima, veštice su se uvek sastajale u skupinama od njih dvanaest. Trinaesti učesnik okupljanja redovno je bio Lucifer.

I u Bibliji postoji referenca na nesretni broj trinaest. Juda, apostol koji je izdao Isusa, bio je trinaesti gost na poslednjoj večeri.

Strah od broja 13 snažan je i u savremenom svetu. Prema istraživanjima, više od 80 posto nebodera u svetu uopšte nema trinaesti sprat. Mnogi aerodromi nemaju trinaestu sletnu stazu. U bolnicama i hotelima često ne postoji soba broj 13. U italijanskoj Firenci, kuće koje se nalaze između kućnih brojeva 12 i 14 označene su brojem 12 i po. Takođe, numerolozi smatraju broj 12 savršenim, potpunim brojem (12 je meseci u godini, 12 znakova zodiaka, 12 bogova na Olimpu, 12 plemena Izraela, 12 apostola...) dok sledeći broj, broj trinaest, razara tu harmoniju i donosi nesreću.

A zašto onda često kažu da je 13. petak nesrećan dan?

Smatra se da je petak, kad pada trinaestog dana u mesecu, nesrećan dan za sve ljude osim za one koji su rođeni tog dana - za njih je to onda srećan dan! Danas se pominje mnogo korena od kojih potiče verovanje da je petak nesrećan dan. Jedno od njih je da je Eva ponudila jabuku Adamu u petak, pa su zbog toga isterani iz raja, drugo da je u petak započeo Veliki potop, zatim da je gradnja Vavilonskog tornja prekinuta u petak, pa da je Isus razapet u petak... Inače, još pre nego što je Biblija bila napisana, petak je smatran za važan dan. Ljudi su se petkom posvećivali posebnim ritualima, u kojima su pozivali svoja božanstva i molili ih za dobru žetvu, zdravlje i sreću. Oni koji su radili toga dana smatrani su za proklete, i verovalo se da će im se to nepoštovanje božanstava osvetiti.

Petak koji je i 13. dan u mesecu dovodi se u vezu sa raznoraznim malarima u svim krajevima sveta. Verovanje da će nas tada zadesiti nesreća veoma je staro, a pitanje zašto je baš taj dan najgori i dalje ostaje bez preciznog odgovora.

Sujeverje često nema veze sa obrazovanjem, ali vlada mišljenje da je rasprostranjenije kod manje obrazovanih ljudi. Međutim, svim ljudima je zajednička težnja ka sreći i uspehu, a prirodna reakcija je želja da se loši događaji izbegnu, pa je zato sujeverje nešto čemu često, bez potrebe i logičnog osnova, pribegavaju.

TINEJDŽERI

recite **NE** cigaretama

Pušenje je jedan od najvećih zdravstvenih rizika kojima su današnji tinejdžeri izloženi. Iako je broj pušača u našoj zemlji, prema podacima ministarstva zdravlja, u padu, što zbog poskupljena cigareta, što zbog uvođenja zakona o zabrani pušenja na javnim mestima, duvanski dim je i dalje alarmantno prisutan u životu svakog od nas.

PRIPREMILE: SLAĐANA DUMIĆ & ENVERA KURTOVIĆ, 11

Štetni efekti pušenja kod tinejdžera izraženiji su nego kod odraslih. Osim toga oni lakše postaju zavisni čak i na manje doze nikotina. Istraživanja pokazuju da čak 85 odsto ljudi koji počinju da puše sa 18 i 19 godina, pa možda i ranije, postaju doživotni pušači. Ova brojka je posebno zastarašujuća ako znamo da pušenje može da SKRATI život pušaca tinejdžera i do DESET godina.

Takođe, mnogo puta smo videli ali i čuli da mladi pušaci traže: mir, samoću, neka mesta koja su zabačena, mračna, naizgled suviše depresivna za mlade, da bi na tim mestima našli svoje utočište ili skrovište u kojem će zapaliti cigaretu. Tu je i onaj drugi deo: nervoza, stalno gubljenje koncentracije, dezorijentacija, nemarnost pušača...

Često, kada uđemo u prodavnicu budemo primorani da slušamo i gledamo ružne scene u kojima tinejdžeri „prosipaju” svoju nervozu, izgovaraju ružne reči, guraju se itd, da bi što pre došli na red da kupe baš ono što ih je i dovelo u takvo stanje – cigarete. Što je najgore od svega, to kupuju najčešće od onog novca koji je namenjen za njih, to jest za njihovu užinu koja im je preko potrebna za vreme boravka u školi. To najprostije možemo nazvati ODRIČANJE od VAŽNIH STVARI zarad onih NEVAŽNIH.

Gledajući sve to ne možemo ostati ravnodušni. Ne možemo samo stajati, gledati i ništa ne uraditi? Ne možemo a da makar ne upitamo u čemu je svrha? U čemu je lepota? Zašto se vi, pušači, ne zapitate? Zašto jednostavno ne napišete, ne razgraničite šta su prednosti, a šta mane pušenja cigareta? Pomoći ćemo vam...

Mane:

- neugodan miris,
- žuti nokti,
- žuti zubi,
- štetno za zdravlje pušača,
- štetno za zdravlje nepušača u vašoj blizini;
- bespotrebno bacanje novca,
- pušači brže stare,
- cigarete stvaraju zavisnost,
- jedna cigareta sadrži preko 4 000 štetnih materija, a najmanje 60 od njih su potencijalni izazivači karcinoma...

Prednosti:

- Bojim se da nema prednosti!

Cigaretu često nazivaju „tihi ubica”. Zapitaj se zašto? Zapitaj se da li bi to bilo tako da od nje dolazi bilo šta dobro??? Ukoliko si nepušač, nemoj pušač nika da postati. A ukoliko jesi, vreme je da se te napasti oslobodiš. I to bez čekanja, ovog trenutka, dok još nije kasno.

Svaki put kada imas slobodnog vremena, to slobodno vreme iskoristi za šetnju, druženje, zabavu, udisanje čistog vazduha,... Izbegavaj mesta gde je prisutan duvanski dim u većoj meri. Bavi se sportom! Sve je stvar želje. Ono što želite, ukoliko budete uporni- možete!

356

PORSCHE

Ako razumete osećaj istovremene treme i počastvovanosti kod osobe kojoj je ukazana prilika da održi govor na nekom bitnom skupu, razumećete i kombinaciju nelagode i časti koja se nalazi ispred mene pri pokušaju da pisanim rečima dočaram srž lepote i bitnosti Porschea 356. Osim ako ne postoji neki drugi cilj, obično izbegavam da pišem o temama u kojima nemam ličnog iskustva, a kao neko iza koga ne stoji ni iskustvo vožnje, a kamoli posedovanja ovog automobila, sve što mogu da vam ponudim kao glavno jelo je velika želja da ostavim nekakav pisani trag o ovom modelu, uz skromno prenošenje sažvakanih činjenica sa prilogom od salate ličnog doživljaja. Od 1931. godine i osnivanja Dr. Ing. h. c. F. Porsche GmbH do izlaska prvog modela 356, nastupio je period iz kojeg mejnstrim publika najviše pamt nastanak VW Bube. Za nastanak Bube vezuje se još jedna mrlja koje se kasnije razrešila malo egzaktnije u odnosu na priču iz prethodnog pasusa. Početkom šezdesetih godina prošlog veka, vansudskim poravnanjem od tri miliona tadašnjih maraka, Volkswagen se revanširao Tatri za dvadeset godina stare optužbe za krađom koncepta koji je Ferdinand nezakonito pozajmio od Hansa Ledvinka iz Tatre. Tokom 1939. godine, dolazi do ideje za revijalnom trkom koja bi povezala nemačko i italijansko savezništvo, te u čast tog saveza, nastaje model koji možemo da ubeležimo kao prvog vizuelnog začetnika glavne zvezde ovog teksta. Iako tri napravljena modela Porsche Typ 64 silom prilika nisu učestvovala u pomenutoj revijalnoj trci, napravili su prvi korak ka začetku Porsche istorije.

Kako to obično biva, nakon rata ostaju samo pustoš i beznađe. Sreća u nesreći, su svi bili u istim problemima, tako da Porše nije jedini koji je oskudevao u nabavci delova ili sirovina. Kao što je bio dobar nacistima, tako se ni saveznici nakon 1945. nisu libili da ga uposle. Navodno su zahtevali da kao deo ratne odštete, preseli proizvodnju VWa u Francusku, dok je dizajn Bube trebalo da prilagodi da bude više francuski. Kažu da se takva konkurencija nije svidela francuskim automobilskim krugovima, posebno Žan-Pjeru Pežou, te su Ferdinand, Feri i advokat Anton Pieh, ubrzo uhapšeni pod izgovorom ratnog zarobljeništva i bez suđenja sprovedeni u zatvor. Feri je ubrzo pušten, te odmah preduzima neophodne mere da održi posao. Fabrika je još tokom rata preseljena u staru pilanu u austrijskom Gmundu, kako zbog blizine dobavljača delova, tako i da bi izbegli posipanje savezničkih bombi po Štutgartu.

Feri je vredno radio i upravo je, novcem dobijenim unapred za razvoj modela Type 360 Cisitalia, uspeo da izbavi oca i advokata iz zatvora. Pored toga, proces razvoja prvog sopstvenog prototipa je uveliko trajao. Uz proslavljenog dizajnera Ervina Komendu (VW, Cisitalia, Auto Union) i Karla Froliha, oslanjajući se većinom na mehaniku VWa, nastaje prototip 356-001 koji je imao centralno postavljenu motor od 1131 kubika i dupli karburator koji je davao od 25 do 35 konjskih snaga. Zajedno sa menjačem koji je bio pozadi, sve je bilo postavljeno na cevastu šasiju. Prvi testovi su pokazali da je automobil solidno brz (uglavnom najviše zahvaljujući maloj težini od nekih 650kg), što je i dokazao na gradskoj trci u Insbruku. Taj model danas živi svoj večni život u Porsche muzeju, uz povremene izlete na specijalne automobilske izložbe i istorijske događaje.

Još jedna veoma bitna stvar koja se nije desila za Ferdinandovog života, a koja se vezuje za model 356, je nastanak i prvo pojavljivanje legendarnog grba kompanije. Uvoznici i agenti-prodavci su veoma jasno naznačili kompaniji da njihovim proizvodima osim „Porsche“ natpisa, pod hitno nedostaje i vizuelno brendiranje. Grb se prvi put pojavio na modelu iz 1953. godine i to isključivo u unutrašnjosti automobila, tačnije na dugmetu sirene. Grb čine tri segmenta, od kojih je naravno prvi natpis „Porsche“, ispod kojeg slede dva segmenta koji slave povratak kompanije u Štutgart. Crveno-crne linije preuzete su sa grba pokrajine Württemberg, dok konj predstavlja deo grba Štutgarta, prestonice pomenute pokrajine. Spoljašnost automobila, grb je počeo da krase tek 1957. godine na modelu 356 Coupe.

SVE BITKE U ŽIVOTU SLUŽE
DA NAS NEČEMU NAUČE,
UKLJUČUJUĆI I ONE KOJE GUBIMO.

KAD PORASTEŠ, OTKRIT ĆEŠ
DA SI ČESTO BRANIO LAŽ,
OBMANJIVAO SEBE ILI
PATIO ZBOG GLUPOSTI.

PAULO COELHO